

Генетичният код на нашата личност – кои са основните модели и защо са толкова важни?

От Ралф Чина, STRUCTOGRAM® Германия

Определящи за нашата личност са два ключови компонента: единият е нашата биоструктура (тя е вродена), а другият – нашият характер (зависещ от заобикалящата ни среда). И противно на това, което все още често се прокламира, хората не могат да се променят по свое желание, дори и да искат това.

Photo by Jopwell from Pixabay

Изследванията на личността значително напредват благодарение на разработването на все по-добри методи за прецизно изследване на човешкия мозък. Чрез използването на тези методи ние всъщност можем да наблюдаваме мозъка „на живо“, докато той работи. С помощта на тези нови методи ние можем да дешифрираме как мозъкът функционира като контролен център за личността и поведението.

Първият учен, който успява да представи цялата функционална структура на мозъка, е американският изследовател Пол Д. Маклийн, директор на Института за изследване на мозъка и човешкото поведение при Националния институт за психично здраве в Мериленд. След повече

от 30 години изследвания той открива убедителни и научно обосновани отговори на въпроса: Как мозъкът контролира нашето поведение? Той открива, че онези области от нашия мозък, които от еволюционна гледна точка са по-стари, изпълняват по-важна роля.

Казано по-просто, Маклийн установява, че мозъкът е съставен от три части, които са на различна възраст и са ясно разграничени една от друга. Тези три части на мозъка имат различни функции и съответно изпълняват различни задачи, като в същото време взаимно си влияят и функционално се допълват. Маклийн пише: „Предложеното от мен разделяне може да изглежда много опростено. Факт е обаче, че трите основни части са разпознаваеми от всеки и благодарение на постоянното усъвършенстване на анатомичните, физиологичните и химичните техники за изследване сега са по-ясни от всякога.“

Въпреки, или може би поради тази простота, концепцията на Маклийн за „триединния мозък“ (мозък, съставен от три части) предлага напълно ново обяснение за човешкото поведение. Така, за първи път може да бъде предложено научно обяснение за често противоречащата си смесица между чувства, емоции и разум. В допълнение на анатомичния факт, че мозъкът на всеки човек е разделен на тези три части, посредством резултатите от замерванията и сканирането на мозъка се доказва, че степента на активност на трите части на мозъка при всеки човек е строго индивидуална. Индивидуалният начин на взаимодействие на тези три части на мозъка, който при всеки човек е различен, се нарича „биоструктура“ на личността (това е основна структура, която включва и темперамента).

Тези биоструктурни различия имат съвсем практични проявления. Всяка една от трите части на мозъка оказва различно по степен влияние върху нашето поведение:

- **мозъчният ствол** – отговаря за поведение, ръководено от чувствата и инстинктите,
- **междинният мозък** – отговаря за поведение, подчинено на емоциите и импулсите,
- **главният мозък** – рационално и дистанцирано поведение.

Строго индивидуалният начин, по който си взаимодействат трите части на нашия мозък, допринася за различния „генетичен отпечатък“, който носи нашата личност.

Всеки човек мисли различно – това се потвърждава и от учените от Йейлския университет. През 2015 година те публикуват своите научни открития в списание “Nature Neuroscience”. Според тях, начинът на действие на нашия мозък се ръководи от модел, който е толкова уникален, колкото е уникален и нашият пръстов отпечатък или нашата ДНК.

Тези генетично заложи личности характеристики са в тясна зависимост с трите части на мозъка и в значителна степен определят нашата биоструктура, а оттам и стабилната основа на нашата личност. Те са хранителната среда, в която попадат различните предизвикателства и влияния на заобикалящата ни среда. Това взаимодействие между биоструктура и характер, което се нарича още интеракция между заложи и заобикаляща ни среда, е причината за това, едни и същи условия на заобикалящата ни среда при различните хора да имат различно влияние.

Така, определящи за нашата личност са два ключови компонента: **нашата биоструктура (генетично заложи)** и **нашия характер (влияещ се от заобикалящата ни среда)**. Чрез

изследвания, проведени при двойки близнаци, емпирично е доказано, че още от деня на своето рождение човек носи определени предразположения. Това лесно може да се онагледя, ако използваме спорта за аналогия.

Докато в спортната наука е безспорно доказано, че хората са повече или по-малко подходящи за определени видове спортове въз основа на техните генетично заложили физически характеристики, това знание често се пренебрегва в други области. На никой не би му хрумвало да „преквалифицира“ бегач на дълги разстояния в сумо борец. Необходимите физически качества във всеки един от двата спорта са твърде различни. Дори в рамките на един вид спорт добрият треньор тренира своите атлети по различен начин, в зависимост от техните заложби. Защото въпреки основните съответствия в много от необходимите физически качества, всеки реагира различно на определени физически предизвикателства: определени мускулни групи се развиват повече или по-малко добре, а и рисковете от претоварване или контузия са също строго индивидуални за всеки човек.

Противно на все още често прокламираното твърдение, хората не могат да се променят по свое желание, дори и да искат. Дори и на въпроса, дали нашето поведение се управлява от емоциите или от разума, отговорът е, че рамките се поставят от нашите гени.

Ето защо, когато търсим индивидуално пасваща ни и ефективна стратегия за успех, е важно да познаваме добре своя личен потенциал – и нашата биоструктура е ключът към това! Защото както ще се убедите, тя има изключително голямо влияние върху това, какво ни мотивира, какви цели е по-вероятно да постигнем и до каква степен можем да проявим дисциплина и воля.

Оригиналът на немски език на тази публикация можете да намерите на сайта на STRUCTOGRAM Германия (www.structogram.de). Тя е откъс от книгата на Ралф Чина и Юрген Шьомен „Бъди себе си, иначе ще се чувстваш отвратително – защо успехът не се постига с патентовани рецепти, а е строго индивидуален“ (Ralf China, Juergen Schoemen „Sei du selbst, sonst geht's dir dreckig - warum Erfolg nicht mit Patentrezepten, sondern nur individuell machbar ist.“)

